

La Pobla de Massaluca, encimbellada entre molins

ANTON MONNER
Cronista de Gandesa

Crònica

Terra Alta. El municipi ha perdut en els últims cent anys més d'una tercera part dels seus habitants. Ara el turisme li està donant una nova vida, amb el reclam de la pesca al punt on el riu Matarranya conflueix a l'Ebre

Dues grans valls, rodegen el municipi de La Pobla de Massaluca, on hi fan cap barrancs i barrancades, totes en forma d'espina de peix, que des- emboquen al Matarranya, delimitant Catalunya i Aragó. Des de la seva situació estratègica que domina els territoris circumdants amb vista als Ports al sud i els Pirineus al nord, a uns 350 metres d'altitud, l'Ebro, nom que aquí sempre s'ha conegut el gran riu, sense veure's des del municipi, toca el seu terme, per l'extrem septentrional, coincidint amb el Matarranya, i el gran embassament d'aigües fluvials de Ribarroja, Faió i Mequinensa. Des del municipi, de cara les quatre orientacions, rodren els molins aerogeneradors, de la Terra Alta i les Garrigues que donen llum a Catalunya.

La Pobla representa el contrast entre les terres de dalt, vallades i barrancades, on per aquests dies s'hi aprecien les flors dels ametllers, i les vinyes, ja podades, però sense les pampes que emergiran dins de poques setmanes, i les fondàries de blaves i transparents aigües del Matarranya que fan les delícies dels seus visitants. L'aspror de terres amunt contrasten amb les verdors riberenques i les boirades fluvials quan emergeixen pels matins que aviat es dissipen a les primeres ullades de sol.

Ha sigut un poble agrícola per excel·lència d'olis, de vins i d'ametlles. Oils amb gran virtuts que els han convertit en uns dels millors de la D.O. Terra Alta, amb sabors fins, daurats com l'or i afruitats, que el guardonen any rere any. Vins, forts però virtuosos per aromes arribades de la mar per la garbinada i de ponent pel cerc, amb les famoses garnatxes reconegudes arreu del món. Població que ha perdut durant els darrers 100 anys més d'una tercera part dels seus habitants, malgrat l'esforç de la seva gent, i la virtuositat de la idiosincràsia que emergeix del seu sí. Treball, constància i amor per la terra però que per les circumstàncies climàtiques, de grans sequeres i for-

Panoràmica de la Pobla de Massaluca, a la Terra Alta. FOTO: JOAN REVILLAS

«És un poble agrícola per excel·lència d'olis, vins i ametlles. Uns oils amb virtuts que els han convertit en uns dels millors de la Terra Alta, daurats com l'or, afruitats i de sabors fins»

tes glaçades, manca de pluges, per les guerres, i pels devaluats preus dels fruits, han emigrat els joves i dels més de 1000 habitants del 1900, ara s'han reduït a uns quants més de 300.

Des de fa uns anys, amb el turisme en auge, l'embassament del Matarranya, ha reviscolat el poble. De les seves aigües, sortint del seu fons, s'hi veu la imatge del campanar de la vella església de Faió del segle XVI, que re-

neix com per l'art de la màgia en haver emergit enmig del pantà. Una penya coneguda pels naturals del país com la de Bugarreig que significa el xoc de les aigües del Matarranya i l'Ebro, d'on, del mig del rocam del tallat muntanyenc i apareix una estructura metàl·lica per on els trens creuaven el curs fluvial abans de construir el pantà, abans de canviar-ne el traçat. Paradís de pescadors amb les barques que es disposen al càmping instal·lat al lloc. S'hi poden pescar varietats de silurs de més de dos metres de llargada, carpes de 15 quilos, blancs bass depredadors per necessitat però estimats per concursar-hi els pescadors.

Jesús Moncada, aragonès per naixença i català per la parla, així ho comenta a "Camí de sirga" editat l'any 1988. Abans d'aparèixer el turisme de la Pobla, ja explicava les essències del riu, amb personalitats que havien viscut en temps anteriors, on va naixer, Mequinensa poble miner, agrícola i pesquer, també inundat com Faió, i per on hi pujaven i baixaven viatgers i mercaderies, fins a Xerta, lloc fronterer, abans d'en-

trar a la capital, Tortosa. El camí de sirga era un record del passat d'abans de construir-se els embassaments i que els viatgers des de la protohistòria feien servir per anar de la Mediterrània a l'interior de les Espanyes. I fins i tot les comitives reials, en temps de l'Edat Mitja hi remuntaven i hi descendien per tranquil·litat i seguretat.

Avui, la Pobla de Massaluca, i els seus habitants, els massalucans, disposen d'una pròspera agricultura de regadiu a les seves fèrtils valls i barrancades de terres amunt, i un turisme que ha donat vida al territori, terres avall, gràcies al càmping al costat de l'embassament, la menja als seus restaurants, els apartaments on poden reposar. Tot dins un paisatge on es gaudeix de l'esplendidesa de la natura; el senderisme, el rem, les bicicletes, els cavalls, la pesca i l'observació de tantes bel·leses naturals. La vida canvia i les perspectives del seus habitants s'han d'adaptar a les necessitats del moment. La Pobla ha trobat els nous "camins de sirga" per subsistir i materialitzar el seu futur.